

درس ۱۰ از رحلت پیامبر(ص) تا قیام کربلا

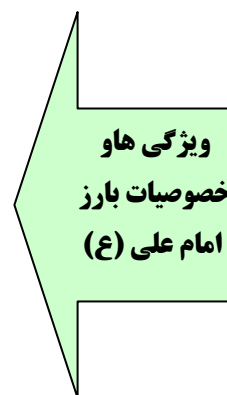
- ✓ گردآمدن گروهی از مهاجرین و انصار
- ✓ گفت و گو درباره جانشینی پیامبر
- ✓ نادیده گرفتن وصیت پیامبر در غدیر خم
- ✓ بیعت با ابوبکر از مهاجرین که نسال به عنوان خلیفه اول

علت سکوت حضرت علی (ع) در ماجرای سقیفه : جلوگیری از تفرقه و درگیری میان مسلمانان

مهمترین اقدامات	مدت خلافت	خلفای پس از پیامبر(ص)
*گسترش قلمرو *انتخاب عمر به جانشینی	۲ سال	ابوبکر
*ادامه فتوحات (فتح بخش وسیعی از ایران، سوریه، لبنان، فلسطین، مصر و... *انتخاب شورایی برای تعیین خلیفه بعد	۱۰ سال	عمر بن خطاب
*رواج زندگی تجملاتی و اشرافی و خوشگذرانی کارگزاران خلیفه *تسلط خاندان بنی امیه به مقام های بلند و بیت المال *مجازات و تبعید صحابه و یاران پیامبر مانند ابوذر، عمار و مالک اشتر *نارضایتی گروهی از مسلمانان و اعتراض آنان و درگیری و هجوم معترضان به خانه خلیفه و قتل عثمان	۱۳ سال	عثمان

- ✓ امام علی(ع) فرزند ابوطالب بود و در کعبه به دنیا آمد
- ✓ در کودکی و نوجوانی تحت تربیت پیامبر(ص) بود.
- ✓ نخستین مردی بود که مسلمان شد.
- ✓ شهامت و فداکاری وی و خوابیدن در بستر پیامبر باعث شد که ایشان بدون آسیبی به مدینه برسند.
- ✓ دلاوری و شجاعت امام در جنگ های دوران پیامبر مشهور است.
- ✓ سکوت امام با وجود شایستگی و مستحق بودن برای جانشینی پیامبر
- ✓ در دوران سه خلیفه، امام به تفسیر قرآن، تربیت شاگردان، پاسخگویی به سوالات و همچنین عمران و آبادی و احداث نخلستان ها می پرداختند.

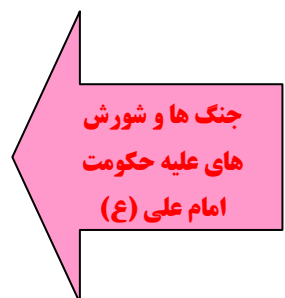

حکومت امام علی(ع)

علت پذیرفتن خلافت : آن حسرت تمایلی برای پذیرش خلافت نداشت اما بر اثر **اصرار زیاد مردم** منصب خلافت را پذیرفت. اکثر مهاجرین و انصار به جز تعدادی از اشراف بنی امیه با امام بیعت کردند.

علت شورش و جنگ علیه امام علی (ع): اصرار امام بر عمل به قرآن و سنت پیامبر و اجرای عدالت.

- ۱- جنگ جمل : این جنگ با بیعت شکنانی بود که می خواستند امام به دلخواه آنان عمل کند. که در این جنگ امام همه آنان را شکست داد.
- ۲- جنگ صفین : این جنگ که امام آنان را **ظالمین** نامید با پایداری یاران حضرت به ویژه مالک اشتر دشمن را شکست دادند اما در آخرین لحظه نیرنگ عمرو عاص مانع پیروزی سپاه امام شد.
- ۳- جنگ نهروان : با **خوارج** که در این جنگ امام آنان را به سختی شکست داد.

مهمترین ویژگی ها و دستاوردهای حکومت امام علی (ع)

- ۱- ساده زیستی و مقابله با اشرافی گری : غنایم و ثروت ها بر اثر فتوحات سبب ثروت اندوزی شده بود که امام با گفتار و کردار و خطبه ها توجه مردم را به ارزش های دینی و سنت پیامبر جلب می نمود.
 - ۲- تاکید بر عدالت : در حکومت امام تمامی مسلمانان (عرب و غیرعرب) از احترام و حقوق برابر برخوردار بودند . که این باعث شد افرادی در برابر این شیوه عادلانه مقاومت و به دشمنی پرداختند.
 - ۳- برگزیدن افراد صالح به حکومت ولایات: امام حاضر نبود برای رسیدن به هدف ، از اشخاص ناصالح و ستمگر استفاده کند. و می فرمود: «آیا من پیروزی را با ستم به دست آورم؟» معاویه نیز اعلام کرد، در صورتی که حکومت شام و مصر به او واگذار شود از امام اطاعت می کند. امام در این باره نیز فرمودند: «مداوند دوست ندارد که من همراه کنندگان را یاور فؤد قرار دهم»
 - ۴- مدارا با مخالفان : امام با مخالفان مدارا و از انتقادات آنان خشمگین نمی شد و حتی سهمشان از بیت المال می داد و در صورتی با آنان برخورد می کرد که دست به شمشیر می بردند.
- علت پذیرفتن پیشنهاد صلح معاویه از طرف امام حسن : چون بسیاری از یاران امام تمایلی به نبرد نداشتند و گروه کمی آماده جهاد بودند و معاویه بسیاری از روسای قبایل و حتی یاران امام را فریب داده و جذب خود کرده بود.

امویان (بنی امیه) (بر مسند خلافت

- ✓ معاویه پس از تحمیل صلح بر امام حسن (ع) در شام به خلافت نشست .
- ✓ اوسیاستمداری فریبکار بود و با دادن پول و مقام ، اشخاص با نفوذ و قدرتمند را جذب خود می کرد .
- مانند عمروعاص که به طمع حکومت مصر به معاویه پیوست و نقش مهمی در جلوگیری از شکست معاویه در جنگ صفین داشت.
- ✓ معاویه به هیچیک از تعهدات خود در پیمان صلح با امام حسن(ع) پایبند نبود .
- ✓ به دستور او در منبرها از امام علی (ع) بدگویی می شد و پیروان آن حضرت مورد آزار و شکنجه قرار می گرفتند.
- ✓ معاویه با توطئه ای امام حسن (ع) را به شهادت رساند .
- ✓ وی همچنین فرزندش یزید را به جانشینی خود انتخاب نمود.

* قیام تا شهادت امام حسین :

- ✓ به خلافت رسیدن یزید که مانند جوانان دوره جاهلیت رفتار می کرد و ظلم و فساد او در جهان اسلام شهرت داشت.
- ✓ امام که نمی خواست با یزید بیعت کند با بستگانشان راهی مکه شدند تا در پناه خانه خدا و ایام حج مردم را برای مخالفت با حکومت یزید آماده کند.
- ✓ اصرار زیاد مردم کوفه و نامه های فراوانشان باعث شد تا امام مسلم بن عقیل را به کوفه بفرستند و هزاران نفر با مسلم بیعت کردند و امام پس از دریافت نامه مسلم عازم کوفه شد.
- ✓ یزید، عبیدالله بن زیاد، را که مردی سنگدل و خونریز بود به حکومت کوفه منصوب کرد.
- ✓ عبیدالله با ایجاد رعب و وحشت مردم را ترساند و مسلم را دستگیر و به شهادت رساند.
- ✓ وی سپس مردم کوفه را وادار کرد که آماده جنگ با امام حسین (ع) شوند.
- ✓ لشکر یزید مانع رسیدن امام و یارانش به کوفه شدند و کاروان آن حضرت ناچار به توقف در سرزمین گرم و خشک کربلا شدند.
- ✓ لشکریان یزید که تعدادشان بسیار زیاد بود ، امام حسین و یارانش را محاصره و در روز عاشورا به شهادت رساندند.

* اهداف قیام کربلا

- ✓ با به قدرت رسیدن فرد فاسدی مانند یزید جامعه اسلامی دچار انحراف بزرگی شد که فقط حرکت عظیم و قیام و شهادت امام و یارانش می توانست از گسترش این انحراف جلوگیری کند.
- ✓ امام در وصیت خود درباره هدف قیام خود فرمود: هدف من اصلاح امت جدم رسول الله ، امر به معروف و نهی از منکر و پیاده کردن سیره رسول الله و پدرم علی بن ابیطالب است.

* دستاوردهای قیام کربلا

- ✓ آشکار شدن چهره واقعی بنی امیه : حضرت زینب (س) پس از شهادت برادر ، در دوران اسارت با سخنرانی های روشنگرانه ، اهداف قیام کربلا و چهره واقعی بنی امیه را آشکار کردند.
- ✓ بروز قیام های زیادی در جهان اسلام: این قیام ها با الگو گرفتن از قیام عاشورا و تاثیر زیادی در روحیه ظلم ستیزی مسلمانان به ویژه شیعیان داشت.